

Közösségi tervezés

Ökotárs Alapítvány, Zöldövezet program

Trénerek:

Balogh Emese, Ökotárs Alapítvány

Kristin Faurest Ph.D, Artemisia Tájépítészet

Budapest, 2011. szeptember

ARTEMISIA

Előadás témái

Tervezési praktikák

Kreatív ötletek

Tippek árnyékos- és egyéb előnytelen terepekhez

Zöld falak

Természetes hatású kertek

Madár- és pillangókertek

Hogyan tervezzük a közösségi teret?

Először gondoljuk át:

- Mik lesznek a funkciók?
- Mennyi időt tudunk rászánni a közösségi tér építésére / gondozására?
- Melyek a hely előnyei és hátrányai (árnyék, talaj, stb.) és ezeket hogyan fogjuk kihasználni / vagy javítani?

Hogyan tervezzük a közösségi teret?

Aztán gondoljuk át:

- Ez a közösségi tér mitől lesz más mint a többi?
- Mennyire van benne a helyi identitás, helyi kultúra, helyi történelem, stb.?
- Kiket lehet bevonni a tervezési illetve megvalósítási folyamatba?

Arányok

Arra kell törekedni, hogy a növények és a burkolatok között megfelelő legyen az arány.

Térhatárolók

Ha lehet, hozzunk létre külön kis részeket, hogy intimebb, rejtélyesebb legyen a tér.

Víz

Vízzátékkal – igazán jó hangulat lesz, még ha kicsi vagy szerény, akkor is érdemes alkalmazni.

Virágágyás

Emelt virágágyakkal érdekesebbé varázsolhatjuk a helyet, és a rossz talajon is javíthatunk. Lehetőséget teremt egynyári ültetésére is.

Ülőbútor

Beépített ülőbútor: szerves egységet lehet teremteni a bútor és növény között.

Növények elrendezése

Hatékonyabb lesz, ha határozottan elkülönítjük a növényeket és a szabad területeket.

Rugalmasság

Szép, változatos dézsakkal -- vagy egyéb tartókkal!!
-- rugalmas és interaktív lehet a dizájn.

Különlegességek

Szokatlan növények és
burkolatok alkalmazásával
izgalmas hatást érhetünk el.

Kontraszt

Fontos a szín kontraszt - a növények között, a növény és burkolat között, valamint a növények és kaspók között is.

Meglepetések

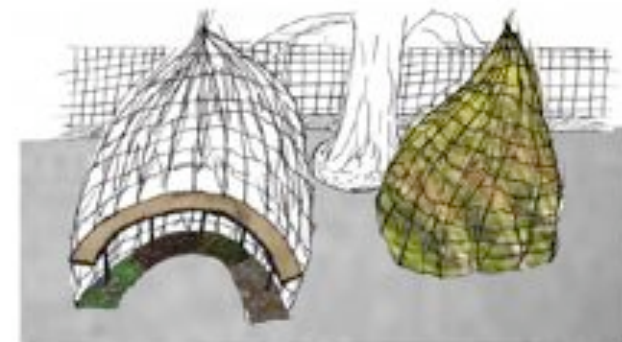

Fűzfa építmények

plan for the pető institute budapest

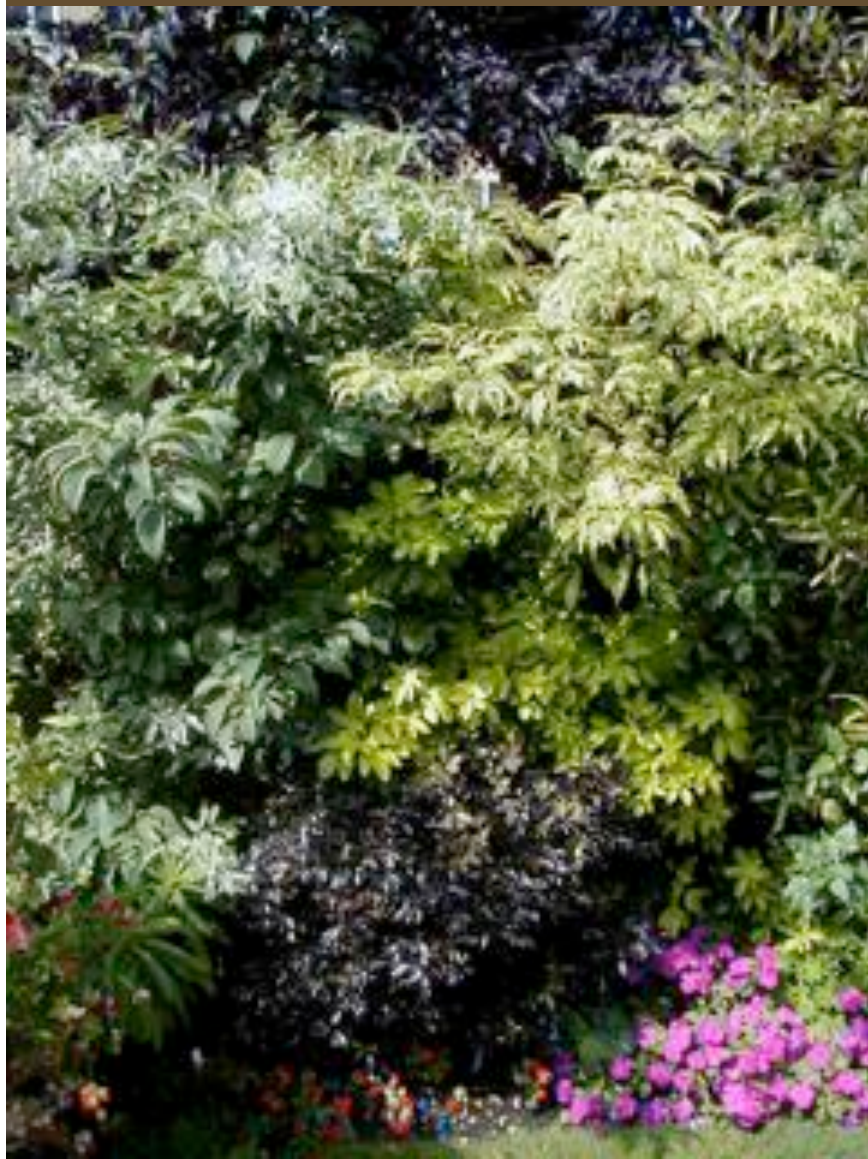
Willowtents

community supported green spaces

rudnay antonia

Változatosság

Változatos textúrákkal és
színekkel dús, gazdag hatást
érhetünk el.

Egyszerűség

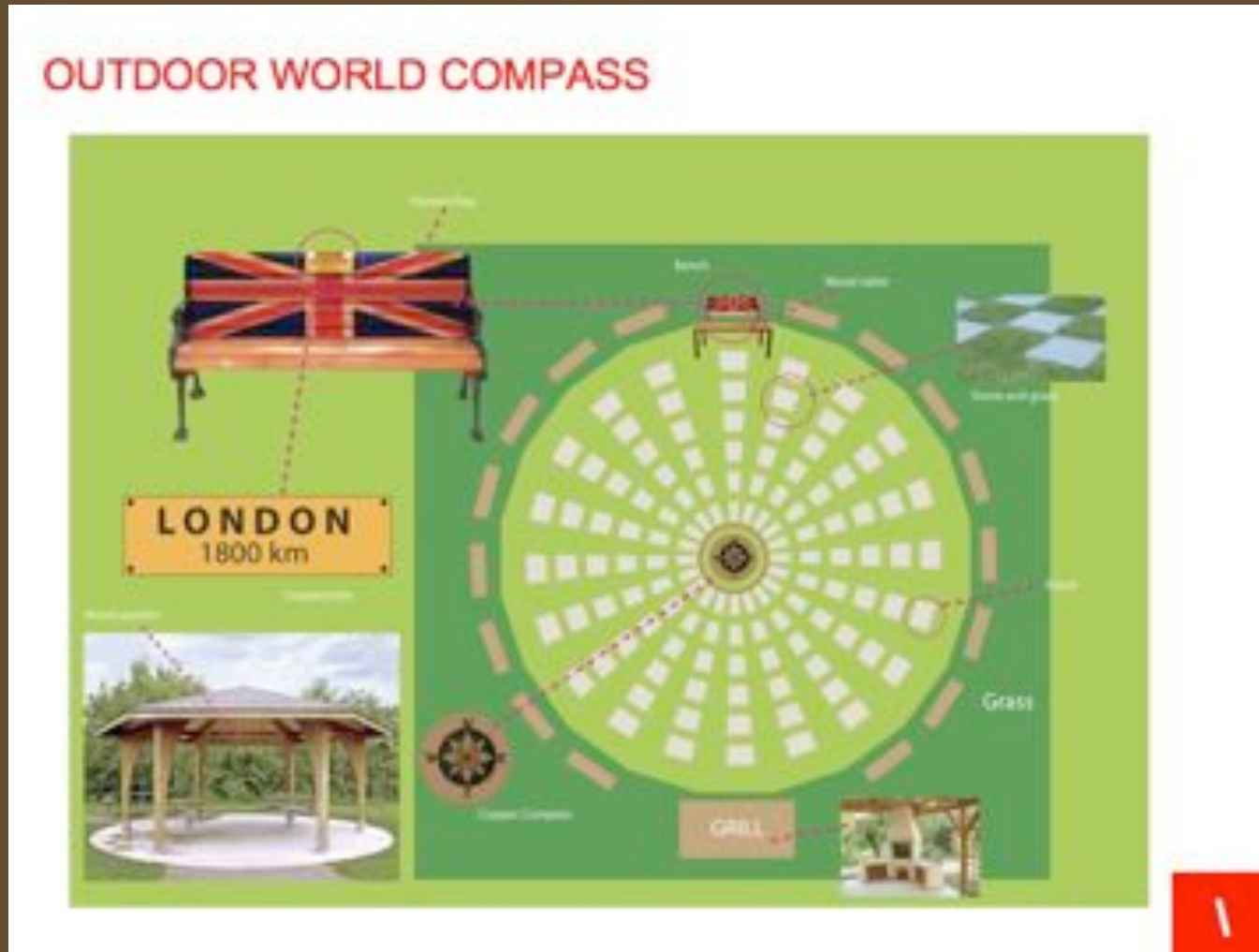

Egyszerű anyagokkal különleges hatást lehet elérni.

Interaktív

Poén

Iránytű kert, Fóti gyermekváros, megvalósult 2010. szeptember 11-én.

Poén

Iránytű kert, Fóti gyermekváros, megvalósult 2010. szeptember 11-én

Kaspók, dézsák, ladák

Szezonális színfoltok, amelyeket helyi üzletek vagy intézmények szponzorálhatnak.

Befogadó tervezés, akadálymentesség

Mit lehet csinálni, hogy a tér mindenkinek kényelmes legyen,
megközelíthető és használható?

Bútor...másképp

Egyszerűség és mozgalmasság

Ültető edényekkel és különböző magasságúra
megemelt virágágyasokkal,
szintkülönbségeket alakíthatunk ki.

Kérdések, kommentek

Szünet

Mit lehet csinálni, ha a terület kicsi, árnyékos,
vagy egyéb okok miatt előnytelen?

Legyen izgalmas

Színes csempék, téglák, díszelemek segítségével változatosabbá és optikailag tágasabbá alakíthatjuk a területet.

Világítás

A világítótestek és a gyertyatartók növelik esténként a meghitt hangulatot, valamint a biztonságérzetet.

Árnyék és növényzet

Sokkal szélesebb az árnyéktűrő növények választéka, mint a borostyán vagy a kecskerágó!

Milyen növények bírják ki az árnyéket?

Pompás szívvirág

(*Dicentra spectabilis*)

Húsos rizómáival terjedő, életerős, bokros évelő. Szereti a jó tápanyag-ellátottságot.

Tollbuga (*Astilbe spp.*)

Magas, bokros növekedésű hosszú életű évelő. Virágok tollas összetett fürtben nyílnak júniustól-júliusig.

Mit tehetünk még?

Foltos árvacsalán (*Lamium maculatum*)

Szürkés lombú, nagy területet befedő, igénytelen talajtakaró. Levele ezüstös lombúak, örökzöld, kellemetlen szagúak.

Mit tehetünk még?

Japán festett páfrány

(*Athyrium niponicum*) Az egyik legszebb páfrány faj.

A levelek úgy néznek ki, mintha kézzel festették volna.

Mit tehetünk még?

Csészerojt (*Tellima grandiflora*)

Tejfehér virágait május-június hónapokban hozza.

Mit tehetünk még?

Babérmeggy (*Prunus laurocerasus*)

Örökzöld, sűrű, idővel szétterülő cserje. Nem igényes.

Természetes hatású kertek

Egy klasszikus

Piet Oudolf
holland kerttervező
klasszikus
munkája, a Királyi
Kertészeti
Társaság kertek,
Wisley-ben. (RHS)

Mitől lesz természetes hatású a kert?

- Főleg (de nem kizárólag) őshonos növényeket alkalmazunk
- Tökéletes gyeptel helyett, természetes kövek, talajtakarók
- A természetes kertben, nem vágjuk vissza a növényeket télen sem. Ebből adódik a kert egyedülálló szépsége!

Miscanthus
(Japán díszfű)
télén

A természetes kertek előnyei

- Alacsonyabb a fenntartási munka, mivel nem kell agresszívan visszavágni növényeket és nem kell újraültetni minden évben.
- Nem kell a tökéletességre törekedni - a természetes kertbe belefér néhány „hiba”.
- A kert jobban vonzza madarakat, pillangókat. Nemcsak díszít, hanem a természethez hozzájárul, mivel a helyi adottsághoz alkalmas növényeket használunk

Milyen növényeket alkalmazzunk?

Válasszuk erőteljes, határozott formájú évelőket, fűszernövényeket vagy cserjéket, amelyek egész éven át látványosak.

Díszfüvek

Nélkülözhetetlen elem a természetes hatású kertben.

Pennisetum „rubrum”

Carex spp.

Madárkert

- Egy fajta természetes kert: a madárkert
- Tervezhetjük úgy a természetes kertet, hogy madaraknak és pillangóknak legyen vonzó élőhely.
- A Magyar Madártani Egyesület www.mme.hu honlapján lehet rendelni különféle madáretetőket, itatókat és odúkat.

Legyen mit enni a madaraknak

- Az egyik legjobb mód, hogy a kertben növeljük a madarak számát, ha megfelelő növényekkel természetes környezetet teremtünk.
- Próbáljunk olyan növényeket ültetni, amelyek maximális dió-, mag-, bogyó-, rovarbőséggel bírnak.
- Változatos területet létesítsünk: gyepel, sziklakerttel, sövényel, virágággal, bokrokkal és fákkal.

Legyen hol fészket rakni

Fészkelésre alkalmas

Lucfenyő, erdei fenyő,
közönséges boróka, tiszafa,
közönséges gyertyán, mezei
juhar, korai juhar, hegyi juhar,
májusfa, júdásfa, közönséges
puszpáng, kutyabenge, orgona,
kányabangita, ostroménfa,
egybibés galagonya, kétbibés
galagonya, fagyal, vadszőlő,
borbolya, kislevelű hárs.

Sövény - térelválasztó

Sövénynek való fajok :

Mogyoró, tűztövis, egybibés galagonya, kétbibés galagonya, téli magyal, közönséges magyal, csíkos kecskerágó, bibircses kecskerágó, veresgyűrű som, közönséges fagyal, télizöld fagyal, kányabangita, télibangita, közönséges hóbogyó.

Akár őshonos növényeket vegyesen is lehet szépen alkalmazni.

Madarak is szeretik

Veresgyűrű som

Védőcserjének és fészkelésre is alkalmas fajok:
Közönséges boróka, közönséges gyertyán
(többször visszametszve), mogyoró,
egybibés galagonya, kétbibés galagonya,
kökény, lilaakác, csíkos kecskerágó,
bibircses kecskerágó, veresgyűrű som,
húsos som, orgona, fekete bodza.

Madarak is szeretik

Táplálékot is adó fajok:

Lucfenyő, erdei fenyő, déli ostorfa, nyugati ostorfa, fekete eperfa, fehér eperfa, madárberkenye, házi berkenye, madárbirs, tűztövis, egybibés galagonya, kétbibés galagonya, kökény, vadcserezsnye, zelnicemeggy, húsos som, fekete bodza.

Forrás: MME

4. Zöld falak

Tévhit

Sokféle tévhit él a köztudatban. A jól megépített falon a tartórács nélkül kúszó növényzet, például a vadszőlő vagy a borostyán sem okoz károsodást, nedvesedést, sőt összetartja a vakolatot.

Ha kétség merül fel a vakolat szilárdságával kapcsolatban, nézessük meg szakemberrel

Előnye

- Télen az örökzöld növényzet és a fal közötti légpárna szigetel, mérsékeli a falfelületre ható szél hűtő hatását is, 5-6%-kal csökkentve ezáltal a fűtés energiaigényét.
- Nyáron a falat borító növényzet csökkenti a felmelegedést, ezáltal a mögötte levő helyiségben akár 2-4 fokkal is alacsonyabb lesz a hőmérséklet.

Falon futó fajok

- Télálló évelők: fás szárú kúszónövények, melyek a hosszú életű ágakról hajtanak ki évente, illetve
- Egynyáriak, melyeket kora tavasszal magról illetve palántáról kell ültetni.

Golgota virág
(elvileg egynyári,
de védett helyen
túléli a telet)

Vadszőlő (évelő)

Rácson futó fajok

- Az egyes növények más-más rácsméretű és keresztmetszetű támrendszert igényelnek.
- A falfelülettől való távolság is különböző, és természetesen sok függ a fal magasságától is.

Iszalag (Clematis)

Thunbergia (egynyári)

Amit a rácsokról tudni érdemes

A rácsozat elsősorban fából készül, újabban rozsdamentes acélból, esetleg műanyagból, drótból.

Fontos szempont a teherbíróképesség, az élettartam, a karbantartási igény, a támaszték saját tömege és a biztonság.

Élőhely is

A zöld homlokzatok számos madárfaj, elsősorban a fekete rigó élőhelyévé válnak.

Hasznos források

Növény adatbázisok, védett illetve őshonos növények, ingyen tanácsadás, esettanulmányok, szakmai segítség, stb:

<http://www.kertpont.hu/>

<http://www.botkert.hu/>

www.tuja.hu

www.edenkert.hu

<http://www.zoldmuves.hu/>

www.mme.hu

<http://www.greenfo.hu/adatbazisok/fajok.php>

<http://www.foek.hu/>

Köszönöm a figyelmet!

Kristin Faurest,

Artemisia Landscape Design

1024 Budapest, Margit krt. 5/a

0620 9582 545

faurest.kristin@chello.hu

www.artemisiadesign.com